

Lausunto

07.04.2026

Asia: VN/21436/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain, vankeuslain ja tutkintavankeuslain muuttamisesta (saattohoito ja eräät muut muutokset)

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa koskevista ehdotuksista ja perusteluista

EETU ry kannattaa esitettyjä muutoksia. Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon toteutus on perusteltua säätää nykyistä selkeämmin hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Samalla on olennaista, että hoitojen käsitteet määritellään laissa. Näin voidaan edistää palliatiivisen hoidon ja saattohoidon yhdenvertaista saatavuutta ja toteutusta riippumatta hyvinvointialueesta. On erittäin tärkeää, että kukaan Suomessa ei sairasta parantumattomasti tai kuole ilman riittävää kipua ja kärsimystä lievittävää hoitoa.

Nykyisellään erityisesti ikääntyneiden saamassa hoidossa ja hoivassa on nostettu esille huoli henkilöstön riittävydestä. EETU:n mielestä kysymys henkilöstön määrän ja osaamisen riittävydestä on erityisen tärkeää palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kohdalla, jotta elämän viimeisinä hetkinä tarjotaan kaikille mahdollisimman hyvät olosuhteet.

Lisäksi EETU ry vaatii, että potilaan äidinkieli, yksilölliset tarpeet ja kulttuurinsa otetaan hänen hoidossaan ja kohtelussaan huomioon. Parannettavaa on esimerkiksi ruotsinkielisten palveluiden tarjoamisessa, mikä tulee ottaa huomioon myös työvuorojärjestelyjen ja rekrytointien yhteydessä. Sama vaatimus koskee alueita, joissa suomenkieliset ovat vähemmistössä. EETU ry huomauttaa, että ruotsinkielisten hoitopaikkojen tarvetta on vaikea ennakoida nykyisten tilastojen pohjalta, koska kieli ei ole niissä iän ja sukupuolen ohella keskeinen indikaattori muuten kuin väestötasolla. Henkilökunnan osaamista tulee siksi kehittää niissäkin yksiköissä, joissa ei ole ennalta määriteltyä valmiutta hoitaa molemmilla kansalliskielillä ja ruotsinkielisten paikkojen saatavuutta tulee parantaa.

Kommentit hoitopaikan valintaa koskevista ehdotuksista ja perusteluista

EETU ry pitää tärkeänä edistää asiakkaan valinnanvapautta, minkä vuoksi perusterveydenhuollon hoitopaikka on oltava mahdollista vaihtaa nykyistä useammin. Ehdotettu muutos lainsäädäntöön voi edistää ikääntyneiden hyvinvointia.

Toisaalta EETU ry kiinnittää huomiota siihen, että jos hoitopaikkaa vaihtaa usein, saattaa se tuoda riskiä hoidon jatkuvuudelle ja lisätä hallinnollista työtä. Tämä asettaa tarvetta entistä paremmalle asiakkaiden neuvonnalle, jotta hoitopaikan alkuperäinen onnistuisi mahdollisimman hyvin.

Pidämme kannatettavana uudistuksena, että jatkossa vaihtoilmoituksen voisi tehdä nykyisen kirjallisen ilmoituksen sijaan sähköisesti tai paperilla. Toisaalta pidämme tarpeellisena säilyttää myös paperinen asiointimahdollisuus, sillä sähköiset kanavat eivät ole kaikkien saavutettavissa.

Kommentit erikoissairaanhoidon hoitotakuun seurantaan koskevista ehdotuksista ja perusteluista

EETU ry pitää hallituksen esityksiä hoitotakuun seurantaan koskevista ehdotuksista perusteltuina ja arvioi raportointiin ehdotettujen muutosten lisäävän läpinäkyvyyttä sekä voivan vaikuttaa myös myönteisesti hoitotakuun toteutumiseen.

Kommentit esityksen vaikutusarvioista

-

Mahdolliset muut kommentit

EETU ry:n mielestä saattohoidossa olevan henkilön lähiomaisten asemaa tulisi vahvistaa. Työsuhteessa olevalle lähiomaiselle (vanhempi, lapsi tai puoliso) tulisi olla mahdollisuus palkalliseen vapaaseen töistä ainakin osaksi lähiomaisen saattohoidon kestoja. Yrittäjille pitäisi puolestaan tarjota vastaava taloudellinen kompensatio saattohoidon ajalle. Tämä on perusteltua, sillä tulevaisuudessa perheet ovat pienempiä, jolloin lähiomaisten turvaverkko on pienempi.

Kallinen Aaron
Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry – Pensionärsförbundens
intresseorganisation PIO rf